# הִלְכוֹת בִּרְכַּת הַפֵּרוֹת סִימָן רב

ש הָרַשְׁבָּ"א שָׁם (ברכות לח. ד"ה רבש). ת שָׁם (פ"ו סי' יח). א בֵּית יוֹסֵף (ד"ה ומכאן ולדעת הרא"ש) לְדַעַת הָרא"ש שָׁם.

(נ) * מְבָרֵךְ שֶׁהַכֹּל: י (נא) ש"פֵּרוֹת שֶׁשָּׁרָאן אוֹ בְּשִׁלָּן בְּמַיִם, אַף עַל פִּי שֶׁנִּבְנָס טַעַם הַפֵּרִי בַּמַּיִם אֵינוֹ מְבָרֵךְ * עַל אוֹתָם הַמַּיִם (נב) אֶלָּא (יט) [יט] שֶׁהַכֹּל, ת"וְהָרא"ש (כרכות פ"ו סי' יח) כָּתַב דְּאָפְשָׁר (נג) שֶׁאִם נִכְנַס טַעַם הַפֵּרִי בַּמַּיִם מְבָרֵךְ בּוֹרֵא פְּרִי הָעֵץ: יא אֲמֵי שְׁרִית צְמוּקִים וּתְאֵנִים אוֹ מֵי בְּשׁוּלָם, (נד) מְבָרֵךְ עֲלֵיהֶם שֶׁהַכֹּל

## שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

אֶפְרַיִם (סי' רד ס"א) מַה שֶּׁכָּתַב בָּזֶה: י [יט] שֶׁהַכֹּל. עַיֵּן בְּאֹר הַיטֵב. וְעַיֵּן בְּפָנִים מְאִירוֹת חֵלֶק ב' סִימָן ק"צ שֶׁחִזֵּק דְּבָרָיו שְׁבֶּחָלָק א' וְהַשִּׁיב עַל הַשָּׁגַת הַשָּׂבוּת יַעֲקֹב (ח"ב סי' ח), וּמִכָּל מָקוֹם סֵיַם בָּזֶה שֶׁגַּם הוּא נוֹהֵג לְבָרֵךְ שֶׁהַכֹּל עַל קָאנוּ"י וְעִי"ע בְּמִנְהַג הָעוֹלָם, וְגַם עַל שְׁעַקְלַדְ"י כָּתַב בְּדִבְרֵי יוֹסֵף סִימָן י"ד לְבָרֵךְ שֶׁהַכֹּל וְכֵן צָפָא דְּבָר, וְעַיֵּן בְּשו"ת שֵׁמֶשׁ צְדָקָה וְלֹא לְמֵיכְלָא בְּעֵינֵיהוּ, וְכֵן אֲנִי נוֹהֵג וְעָקָר. בַּ"ח (ס"ח). טַ"ז (סק"ח). וְכֵן פְּסַק הָעוֹלַת תָּמִיד (סק"ח), דְּפֵרוֹת שֶׁרֹב אֲכִילָתָם בְּמִבָּשֵׁל, וַדַּאי מַיִם שֶׁלָּהֶם כְּמוֹתָן, שֶׁאִם הֵם פְּרִי הָאֲדָמָה

## בְּאֹר הַיטֵב

י (יט) שֶׁהַכֹּל?. וְלֹא דְּמֵי לְמַיָּא דְּסִלְקָא בְּסִימָן ר"ה סָעִיף ב', דְּהַנָּהוּ כֵּיוָן דְּרֹב אֲכִילָתָן עַל יְדֵי שִׁלּוּקָה, מֵי שִׁלּוּקָתָן כְּמוֹתָן, מַה שֶּׁאֵין כֵּן פֵּרוֹת דְּאֵין דַּרְכָּן לְמַשְׁלְקָה אוֹ לְמִטְחֲטָה אֶלָּא לְמֵיכְלָא בְּצִינְיהוּ, בְּהַנָּהוּ לֹא אָמְרִינַן שֶׁיְּהֵא מֵימֵיהֶן כְּמוֹתָן. בֵּית יוֹסֵף (ד"ה ואם בשל פרי). הָרַשְׁבָּ"א (ברכות לח. ד"ה רבש). וּמֵיהוּ בְּפֵרוֹת יְבֵשִׁים כְּגוֹן תַּפּוּחִים וַאֲגָסִים גַּזְרְגְּנִיּוֹת קְלוּיִ"ן, דְּבְרֵי הַכֹּל דְּמְבָרְךְ בּוֹרֵא פְּרִי הָעֵץ, דְּהָא אֵין דַּרְכָּן אֶלָּא לְמִשְׁלְקִינְהוּ

## בְּאוּר הֲלָכָה

**[לְחֶם מִשְׁנָה]** (ברכות פ"ו ס"ג) עַל הַמַּשְׁקִיוֹת שְׁמּוּכָּא בְּאֵלּוּ רַבָּה (ס"ק יג) **מְבֹאָר דְּמֵירֵי בְּזֶה שֶׁלֹּא טָמַן בְּעָפָר, דְּאִם טָמַן בְּעָפָר וְנִתְבַּשֵּׁל חֲזִי לֵהּ כְּשְׁאָר פֵּרוֹת הָאִילָן וּמְבָרֵךְ בּוֹרֵא פְּרִי הָעֵץ.** אֲכָל לְפִי זֶה אַפַּאי קָרֵי לֵהּ בְּשֵׁ"ס (ברכות מ:) בּוּשְׁלֵי דְּמָרָא, הָלֹא בְּבוּשְׁלֵי בְּמָרָא מְבָרֵךְ בּוֹרֵא פְּרִי הָעֵץ, וְדַחַק לוֹמַר שֶׁכְּוָנַת הַשֵּׁ"ס שֶׁהוּא עוֹמֵד לְבוּשְׁלֵי בְּמָרָא. וְעוֹד יֵשׁ לְהָבִיא רְאָיָה מִפֵּרוּשׁ רַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל (שם) שֶׁהוּבְּאָ בְּתוֹסָפוֹת רַבֵּנוּ יְהוּדָה (שם ד"ה בשולי) וּבְאוֹר זָרוֹעַ (ח"א הל' סעודה סי' קעה) שֶׁכָּתַב שֶׁהוּא פֵּרוֹת שֶׁאֵין נִכְנָסִין לַאֲכִילָה כְּלָל וְכוֹתְרִין אוֹתָן בְּעָפָר לְהִתְבַּשֵּׁל, וְאִם כֵּן לְפִי זֶה בְּתִחִלָּה עַל כָּרְחָךְ שֶׁאֵין מְבָרְכִין עֲלֵיהֶם שֶׁהַכֹּל, כֵּיוָן דְּאֵין רְאוּיִין לַאֲכִילָה אֲפִלּוּ עַל יְדֵי הַדְּחָק, וְעַל כָּרְחָךְ מַה שֶּׁאָמַר הַגְּמָרָא (שם) דִּמְבָרְכִין שֶׁהַכֹּל הֵיכָא אַחַר שֶׁתִּקְּנָם עַל יְדֵי חִמּוּם בְּעָפָר וְכִי הַאי גַּוְונָא. וּמְצָאתִי בְּאֵלִיָּה רַבָּה סִימָן ר"ד (סק"א) בְּשֵׁם הַפְּרִישָׁה (שם סק"ד) שֶׁגַּם הוּא סוֹבֵר כֵּן לְדִינָא, דְּלְאַחַר שֶׁכְּמָרָן בְּעָפָר אֲפִלּוּ הָכִי אֵינוֹ מְבָרֵךְ רַק שֶׁהַכֹּל. אֲמָנָם אַחֲרֵי זֶה רְאִיתִי בְּסֵפֶר מֶגֶן גִּבּוֹרִים (אלף המגן ס"ק כא בשלטי הגבורים ס"ק יא) שֶׁהֵבִיא בְּשֵׁם תְּשׁוּבַת פָּנִים מְאִירוֹת חֵלֶק א' סִימָן ס"ה וְגַם הוּא מְצַדֵּד כֵּן, דְּבְשׁוּל עַל יְדֵי הַבִּמּוּר בְּעָפָר אוֹ בְּתִבָּנָה וְכַדּוֹמֶה מְהַנֵּי לְבָרֵךְ בּוֹרֵא פְּרִי הָעֵץ, אַף לֹא הֵבִיא רְאָיָה לָזֶה, עַיֵּן שָׁם. א"ו**וְלִמַּעֲשֶׂה צָרִיךְ עִיּוּן.** וְדַע עוֹד, דְּהִרְמְבַּ"ם בְּפֵרוּשׁ הַמִּשְׁנָה (ברכות פ"ו ס"ג) פֵּרַשׁ עַל נוֹבְלוֹת, הַפֵּרוֹת שֶׁנִּפְּלוּ מִן הָאִילָן פְּגִים קֹדֶם שֶׁיִּתְבַּשְּׁלוּ, וְכֵן כָּתְבוּ תַּלְמִידֵי רַבֵּנוּ יוֹנָה (כח: ד"ה על החומץ) וְזֶה לְשׁוֹנָם: הַפֵּרוֹת שֶׁנִּפְּלוּ קֹדֶם בְּשׁוּלָן [וְנִכְשְׁכּוּל (ח"א סי' כט) כָּתַב גַּם כֵּן בְּעֵין זֶה וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: שֶׁהַשֵּׁרָן אוֹ נִפְּלוּ קֹדֶם שֶׁנִּבְשְׁלוּ], וְהַטּוּר בְּסִימָן ר"ד כָּתַב עַל נוֹבְלוֹת מִין תְּמָרִים שֶׁאֵין מִתְבַּשְּׁלִין עַל הָאִילָן, וּמִשְּׁמַע מִזֶּה דְּדַוְקָא מִין תְּמָרִים רָעִים שֶׁאֵין יְכוֹלִין לְהִתְבַּשֵּׁל עַל הָאִילָן, אֲבָל סְתָם תְּמָרִים שֶׁהֵשֵׁירָן אוֹ נִפְּלוּ קֹדֶם בְּשׁוּלָם לֹא נִשְׁתַּנּוּ בְּרָכָתָן מִשּׁוּם זֶה, וְאַזַּל לְטַעְמֵיהּ בְּסִימָן ר"ב סָעִיף ב' דְּאֹשֶׁר כָּל הָאִילָנוֹת חֲשִׁיב פֵּרוֹת שֶׁלָּהֶן מַשְׁיוֹצִיאוּ אַף שֶׁלֹּא נִגְמַר עֲדַיִן בְּשׁוּלָן כְּלָל. וְנוֹהֵג לוֹמַר לְפִלְפִּיקָהּ הַשְּׁמִיט הַמְחַבֵּר בְּפָנִים אֶת דַּעַת הָרַמְבַּ"ם וְתַלְמִידֵי רַבֵּנוּ יוֹנָה בָּזֶה, מִשּׁוּם דְּאַזַּל לְטַעְמֵיהּ בְּסִימָן ר"ב דְּפָסַק בְּשֹׁאָר כָּל הָאִילָנוֹת מַשְׁיוֹצִיאוּ חֲשִׁיב פֵּרוֹת, וּמַה לִּי אִם הֵשֵׁירָן בְּעֶצְמוֹ אוֹ נָפְלוּ מֵאֵילָיו. [שׁוּב מָצָאתִי בְּבֵית מֵאִיר שֶׁכָּתַב גַּם כֵּן בְּלִפְפִּיקָהּ תְּמַהּ הַבַּיִת יוֹסֵף (ד"ה כתב רבינו ירוחם) עַל הָרַבֵּנוּ יְרוּחָם (נתיב טז ח"ב) שֶׁכָּתַב דְּנוֹבְלוֹת הֵיכָא שֶׁלֹּא נִגְמַר בְּשׁוּלוֹ, מִשּׁוּם דְּאַזַּל לְטַעְמֵיהּ]. וְאָמְנָם לְפִי מָה שֶׁהַאֲרַנּוּ שָׁם (ד"ה ושאר כל האילן) דִּדְיֵן זֶה אֵינוֹ בְּרוּר, מְפִלְּא [ב]אִם נָפְלוּ מֵעַצְמָן קֹדֶם בְּשׁוּלָן גַּם כֵּן אָפְשָׁר דְּמְבָרְךְ שֶׁהַכֹּל.

אַחַר כָּךְ מָצָאתִי בִּנְשָׁמַת אָדָם (כלל נא ס"ה) שֶׁהֵצִיר גַּם כֵּן מִסָּעִיף הַנַּ"ל:

*** מְבָרְךְ שֶׁהַכֹּל. דַּע, דְּמִבֹּאר בַּ"ש"ס** (שם) **לְמִסְקָנָא דְּתִמְרִים שֶׁנּוֹטְלִין מִן הָאִילָן מַחֲמַת רוּחַ, פֵּירֵי מַעֲלְיָא נִינְהוּ, וּמְבָרְךְ עֲלֵיהֶן בּוֹרֵא פְּרִי הָעֵץ, וְכֵן כָּתַב רַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל** (שם) מִדְּבָרָיו נִרְאֶה דְּבוֹרֵא פְּרִי הָעֵץ, וְכֵן הוּא בְּאֹר הַגְּרַ"א. וְעַיֵּן שָׁם, **וְכֵן כָּתַב הַגְּרַ"א. וְאִם נָפְלוּ קֹדֶם שֶׁנִּתְבַּשְּׁלוּ, עַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ מִקֹּדֶם דְּחִלּוּי זֶה בְּדִעוֹת. וּלְכָתְחִלָּה יוֹתֵר טוֹב לְבָרֵךְ שֶׁהַכֹּל אִם רְאוּיִין לַאֲכִילָה קָצָת, וּבְדִיעֲבַד אִם בֵּרַךְ בּוֹרֵא פְּרִי הָעֵץ יָצָא:**

**י * עַל אוֹתָם הַמַּיִם וְכוּ'. מִשְּׁמַע דְּעַל הַפֵּרוֹת גּוּפָא מְבָרְךְ עֲלֵיהֶן בְּרָכָה רִאשׁוֹנִיָּה לְחָן,** וְכֵן מוּכָח בְּמֶגֶן אַבְרָהָם (ס"ק כב) בְּשֵׁם הָרַשְׁבָּ"א (ברכות לח. ד"ה רבש). **וְעַל כָּרְחָךְ דִּמְיִירִי שֶׁטּוֹבִים לְאֶכֶל בֵּין חַיִּין בֵּין מְבֻשָּׁלִין, דְּאִי לָאו הָכִי מְבָרְכִין גַּם עֲלֵיהֶן רַק שֶׁהַכֹּל, וְכַמְבֹאָר לְקַמָּן בְּסָעִיף י"ב, עַיֵּן שָׁם בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה, וַאֲפִלּוּ הָכִי לְעִנְיַן הַרְשׁוּת שֶׁיִּהְיֶה מֵימֵיהֶן כְּמוֹתָן, אִם לֹא שֶׁיִּהְיֶה רֹב אֲכִילַת אוֹתָן הַפֵּרוֹת עַל יְדֵי הַבִּשּׁוּל.** כֵּן צָרִיךְ לְבָאֵר דִּבְרֵי הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ. וּרְאָיָה בְּרוּרָה לַדָּבָר, דְּהָרֵי תַּפּוּחִים אֵיתָא בְּסָעִיף י"ב דְּטוֹבִים לֶאֱכֹל בֵּין חַיִּין בֵּין מְבֻשָּׁלִין, וַאֲפִלּוּ הָכִי כָּתַב הָרַשְׁבָּ"א (שם) דְּהָנֵי מִינֵיהֶן דִּמְבָרְכִין שֶׁהַכֹּל מִשּׁוּם דְּזַרְקָן לֶאֱכֹל חַיִּין וְלֹא

## שַׁעַר הַצִּיּוּן

**(מ) הָעֲרוּךְ** (ערך כמר) **וְתוֹסָפוֹת רַבֵּנוּ יְהוּדָה** (שם ד"ה בשלי) **וְתוֹסְפֵי הָרא"ש** (שם ד"ה בשלי) **וְאוֹר זָרוֹעַ** (ח"א הל' סעודה סי' קעה) **בְּשֵׁם רַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל** (שם) **וְרַ"ש פֶּרֶק א' דְּתַמְרֵי** (פ"א) **וְטוּר בְּסִימָן ר"ד, וְכֵן הַסְּכִים הַגְּרַ"א לְדִינָא, וּמִשְּׁמַע לְכאוֹרָה מִנַּיהּ דִּלְפִי זֶה דִּין הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ שֶׁהוּא לְפֵרוּשׁ רַ"ש"י** (שם ד"ה בשלי) **אֵינוֹ מְבָרֵךְ לְדִינָא, וּבְאֵלִיָּה רַבָּה** (ס"ק יג) **כָּתַב דְּשִׁנּוּיָהֶם אֱמֶת, וְכֵן כָּתַב הַבַּיִת מֵאִיר.** וּכְאֶמֶת רַ"ש"י לָאו יְחִידָאָה הוּא בָּזֶה, דְּגַם רִיא"ז פֵּרֵשׁ כֵּן, וְכֵן בְּתוֹסָפוֹת רַבֵּנוּ יְהוּדָה הַנַּ"ל בְּשֵׁם רִבּוֹ, וְכֵן הַפֵּרוּשׁ רִאשׁוֹן הַמּוּבָא בְּרֵ"ש (דמאי פ"א מ"א), עַיֵּן שָׁם: **(מא) אֲחֵרוֹנִים:** עַיֵּן לְעֵיל בְּסָעִיף ב' בְּבֹאוּר הֲלָכָה (ד"ה ושאר כל האילן) **מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ שָׁם לְעִנְיַן זֶה וּלְעִנְיַן שְׁאָר אִילָנוֹת: י (מ) עוֹלַת תָּמִיד** (סק"ט), **וְכֵן מִצְּדַד בְּאֵלִיָּה רַבָּה** (ס"ק יד), **וְכֵן מוּכָח בְּהַגְּרַ"א. וּמִכָּל מָקוֹם נִרְאֶה לִי דְּחִלּוּי לְפִי טֶבַע דָּבָר הַנִּבְקָע, דְּאִנּוּ רוֹאִין בַּמֶּה**

**לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א]** מִפְּשׁוּטוֹת לְשׁוֹן שו"ע הָרַב (ס"ו) נִרְאֶה שֶׁאֵף אִם בְּשׁוֹלֵן בְּאַדְמָה אוֹ בְּמַחֲצָלוֹת מְבָרְכִין עֲלֵיהֶם שֶׁהַכֹּל נִהְיָה בִּדְבָרוֹ, שֶׁהוּאִיל וְנִשְׁתַּנּוּ לְקִלְקוּל נִגְרְעוּ וְיָרְדוּ מִמַּעֲלַת לְעָנְיַן חֲשִׁיבוּת הַבְּרָכָה. **ב]** וּבְשו"ע הָרַב (ס"ו) כָּתַב: בְּמוֹ דְּבָרִים אֲמוּרִים שֶׁמְּבָרְכִין עַל פֵּרוֹת קְטַנִּים שֶׁלֹּא נִגְמַר בִּישׁוּלָם בּוֹרֵא פְּרִי הָעֵץ בְּפֵרוֹת שֶׁנִּתְבַּשְּׁלוּ מִן הָאִילָן וְיָרְדוּ שֶׁמְּבָרְכִין עֲלֵיהֶם שֶׁהַכֹּל וְאֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ עֲלֵיהֶם בּוֹרֵא פְּרִי הָעֵץ, וְאִם כֵּן לְפִי זֶה אַפַּאי קָרֵי לֵהּ בְּשֵׁ"ס (ברכות מ:) בּוּשְׁלֵי דְּמָרָא, הָלֹא בְּבוּשְׁלֵי בְּמָרָא מְבָרֵךְ בּוֹרֵא פְּרִי הָעֵץ, וְדַחַק לוֹמַר שֶׁכְּוָנַת הַשֵּׁ"ס שֶׁהוּא עוֹמֵד לְבוּשְׁלֵי בְּמָרָא. וְעוֹד יֵשׁ לְהָבִיא רְאָיָה מִפֵּרוּשׁ רַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל (שם) שֶׁהוּבְּאָ בְּתוֹסָפוֹת רַבֵּנוּ יְהוּדָה (שם ד"ה בשולי) וּבְאוֹר זָרוֹעַ (ח"א הל' סעודה סי' קעה) שֶׁכָּתַב שֶׁהוּא פֵּרוֹת שֶׁאֵין נִכְנָסִין לַאֲכִילָה כְּלָל וְכוֹתְרִין אוֹתָן בְּעָפָר לְהִתְבַּשֵּׁל, וְאִם כֵּן לְפִי זֶה בְּתִחִלָּה עַל כָּרְחָךְ שֶׁהַכֹּל כֵּיוָן דְּאֵין רְאוּיִין לַאֲכִילָה אֲפִלּוּ עַל יְדֵי הַדְּחָק, וְעַל כָּרְחָךְ מַה שֶּׁאָמַר הַגְּמָרָא (שם) דִּמְבָרְכִין שֶׁהַכֹּל הֵיכָא אַחַר שֶׁתִּקְּנָם עַל יְדֵי חִמּוּם בְּעָפָר וְכִי הַאי גַּוְונָא. וּמְצָאתִי בְּאֵלִיָּה רַבָּה סִימָן ר"ד (סק"א) בְּשֵׁם הַפְּרִישָׁה (שם סק"ד) שֶׁגַּם הוּא סוֹבֵר כֵּן לְדִינָא, דְּלְאַחַר שֶׁכְּמָרָן בְּעָפָר אֲפִלּוּ הָכִי אֵינוֹ מְבָרֵךְ רַק שֶׁהַכֹּל. אֲמָנָם אַחֲרֵי זֶה רְאִיתִי בְּסֵפֶר מֶגֶן גִּבּוֹרִים (אלף המגן ס"ק כא בשלטי הגבורים ס"ק יא) שֶׁהֵבִיא בְּשֵׁם תְּשׁוּבַת פָּנִים מְאִירוֹת חֵלֶק א' סִימָן ס"ה וְגַם הוּא מְצַדֵּד כֵּן, דְּבְשׁוּל עַל יְדֵי הַבִּמּוּר בְּעָפָר אוֹ בְּתִבָּנָה וְכַדּוֹמֶה מְהַנֵּי לְבָרֵךְ בּוֹרֵא פְּרִי הָעֵץ, אַף לֹא הֵבִיא רְאָיָה לָזֶה, עַיֵּן שָׁם. א"ו**וְלִמַּעֲשֶׂה צָרִיךְ עִיּוּן.** וְדַע עוֹד, דְּהִרְמְבַּ"ם בְּפֵרוּשׁ הַמִּשְׁנָה (ברכות פ"ו ס"ג) פֵּרַשׁ עַל נוֹבְלוֹת, הַפֵּרוֹת שֶׁנִּפְּלוּ מִן הָאִילָן פְּגִים קֹדֶם שֶׁיִּתְבַּשְּׁלוּ, וְכֵן כָּתְבוּ תַּלְמִידֵי רַבֵּנוּ יוֹנָה (כח: ד"ה על החומץ) וְזֶה לְשׁוֹנָם: הַפֵּרוֹת שֶׁנִּפְּלוּ קֹדֶם בְּשׁוּלָן [וְנִכְשְׁכּוּל (ח"א סי' כט) כָּתַב גַּם כֵּן בְּעֵין זֶה וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: שֶׁהַשֵּׁרָן אוֹ נִפְּלוּ קֹדֶם בְּשׁוּלָן], וְהַטּוּר בְּסִימָן ר"ד כָּתַב עַל נוֹבְלוֹת מִין תְּמָרִים שֶׁאֵין מִתְבַּשְּׁלִין עַל הָאִילָן, וּמִשְּׁמַע מִזֶּה דְּדַוְקָא מִין תְּמָרִים רָעִים שֶׁאֵין יְכוֹלִין לְהִתְבַּשֵּׁל עַל הָאִילָן, אֲבָל סְתָם תְּמָרִים שֶׁהֵשֵׁירָן אוֹ נִפְּלוּ קֹדֶם בְּשׁוּלָם לֹא נִשְׁתַּנּוּ בְּרָכָתָן מִשּׁוּם זֶה, וְאַזַּל לְטַעְמֵיהּ בְּסִימָן ר"ב סָעִיף ב' דְּאֹשֶׁר כָּל הָאִילָנוֹת חֲשִׁיב פֵּרוֹת שֶׁלָּהֶן מַשְׁיוֹצִיאוּ אַף שֶׁלֹּא נִגְמַר בִּישׁוּלָן כְּלָל. וְנוֹהֵג לוֹמַר לְפִלְפִּיקָהּ הַשְּׁמִיט הַמְחַבֵּר בְּפָנִים אֶת דַּעַת הָרַמְבַּ"ם וְתַלְמִידֵי רַבֵּנוּ יוֹנָה בָּזֶה, מִשּׁוּם דְּאַזַּל לְטַעְמֵיהּ בְּסִימָן ר"ב דְּפָסַק בְּשֹׁאָר כָּל הָאִילָנוֹת מַשְׁיוֹצִיאוּ חֲשִׁיב פֵּרוֹת, וּמַה לִּי אִם הֵשֵׁירָן בְּעֶצְמוֹ אוֹ נָפְלוּ מֵאֵילָיו. [שׁוּב מָצָאתִי בְּבֵית מֵאִיר שֶׁכָּתַב גַּם כֵּן בְּלִפְפִּיקָהּ תְּמַהּ הַבַּיִת יוֹסֵף (ד"ה כתב רבינו ירוחם) עַל הָרַבֵּנוּ יְרוּחָם (נתיב טז ח"ב) שֶׁכָּתַב דְּנוֹבְלוֹת הֵיכָא שֶׁלֹּא נִגְמַר בִּישׁוּלוֹ, מִשּׁוּם דְּאַזַּל לְטַעְמֵיהּ]. וְאָמְנָם לְפִי מָה שֶׁהַאֲרַנּוּ שָׁם (ד"ה ושאר כל האילן) דִּדְיֵן זֶה אֵינוֹ בְּרוּר, מְפִלְּא [ב]אִם נָפְלוּ מֵעַצְמָן קֹדֶם בִּישׁוּלָן גַּם כֵּן אָפְשָׁר דְּמְבָרְךְ שֶׁהַכֹּל.

אַחַר כָּךְ מָצָאתִי בִּנְשָׁמַת אָדָם (כלל נא ס"ה) שֶׁהֵצִיר גַּם כֵּן מִסָּעִיף הַנַּ"ל:

*** מְבָרְךְ שֶׁהַכֹּל. דַּע, דְּמִבֹּאר בַּ"ש"ס** (שם) **לְמִסְקָנָא דְּתִמְרִים שֶׁנּוֹטְלִין מִן הָאִילָן מַחֲמַת רוּחַ, פֵּירֵי מַעֲלְיָא נִינְהוּ, וּמְבָרְךְ עֲלֵיהֶן בּוֹרֵא פְּרִי הָעֵץ, וְכֵן כָּתַב רַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל** (שם) מִדְּבָרָיו נִרְאֶה דְּבוֹרֵא פְּרִי הָעֵץ, וְכֵן הוּא בְּאֹר הַגְּרַ"א. וְעַיֵּן שָׁם, **וְכֵן כָּתַב הַגְּרַ"א. וְאִם נָפְלוּ קֹדֶם שֶׁנִּתְבַּשְּׁלוּ, עַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ מִקֹּדֶם דְּחִלּוּי זֶה בְּדִעוֹת. וּלְכָתְחִלָּה יוֹתֵר טוֹב לְבָרֵךְ שֶׁהַכֹּל אִם רְאוּיִין לַאֲכִילָה קָצָת, וּבְדִיעֲבַד אִם בֵּרַךְ בּוֹרֵא פְּרִי הָעֵץ יָצָא:**

**י * עַל אוֹתָם הַמַּיִם וְכוּ'. מִשְּׁמַע דְּעַל הַפֵּרוֹת גּוּפָא מְבָרְךְ עֲלֵיהֶן בְּרָכָה רִאשׁוֹנִיָּה לְחָן,** וְכֵן מוּכָח בְּמֶגֶן אַבְרָהָם (ס"ק כב) בְּשֵׁם הָרַשְׁבָּ"א (ברכות לח. ד"ה רבש). **וְעַל כָּרְחָךְ דִּמְיִירִי שֶׁטּוֹבִים לֶאֱכֹל בֵּין חַיִּין בֵּין מְבֻשָּׁלִין, דְּאִי לָאו הָכִי מְבָרְכִין גַּם עֲלֵיהֶן רַק שֶׁהַכֹּל, וְכַמְבֹאָר לְקַמָּן בְּסָעִיף י"ב, עַיֵּן שָׁם בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה, וַאֲפִלּוּ הָכִי לְעִנְיַן הַרְשׁוּת שֶׁיִּהְיֶה מֵימֵיהֶן כְּמוֹתָן, אִם לֹא שֶׁיִּהְיֶה רֹב אֲכִילַת אוֹתָן הַפֵּרוֹת עַל יְדֵי הַבִּשּׁוּל.** כֵּן צָרִיךְ לְבָאֵר דִּבְרֵי הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ. וּרְאָיָה בְּרוּרָה לַדָּבָר, דְּהָרֵי תַּפּוּחִים אֵיתָא בְּסָעִיף י"ב דְּטוֹבִים לֶאֱכֹל בֵּין חַיִּין בֵּין מְבֻשָּׁלִין, וַאֲפִלּוּ הָכִי כָּתַב הָרַשְׁבָּ"א (שם) דְּהָנֵי מִינֵיהֶן דִּמְבָרְכִין שֶׁהַכֹּל מִשּׁוּם דְּזַרְקָן לֶאֱכֹל חַיִּין וְלֹא

## שַׁעַר הַצִּיּוּן

**(מ) הָעֲרוּךְ** (ערך כמר) **וְתוֹסָפוֹת רַבֵּנוּ יְהוּדָה** (שם ד"ה בשולי) **וְתוֹסְפֵי הָרא"ש** (שם ד"ה בשולי) **וְאוֹר זָרוֹעַ** (ח"א הל' סעודה סי' קעה) **בְּשֵׁם רַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל** (שם) **וְרַ"ש פֶּרֶק א' דְּתַמְרֵי** (פ"א) **וְטוּר בְּסִימָן ר"ד, וְכֵן הַסְּכִים הַגְּרַ"א לְדִינָא, וּמִשְּׁמַע לְכאוֹרָה מִנַּיהּ דִּלְפִי זֶה דִּין הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ שֶׁהוּא לְפֵרוּשׁ רַ"ש"י** (שם ד"ה בשולי) **אֵינוֹ מְבָרֵךְ לְדִינָא, וּבְאֵלִיָּה רַבָּה** (ס"ק יג) **כָּתַב דְּשִׁנּוּיָהֶם אֱמֶת, וְכֵן כָּתַב הַבַּיִת מֵאִיר.** וּכְאֶמֶת רַ"ש"י לָאו יְחִידָאָה הוּא בָּזֶה, דְּגַם רִיא"ז פֵּרֵשׁ כֵּן, וְכֵן בְּתוֹסָפוֹת רַבֵּנוּ יְהוּדָה הַנַּ"ל בְּשֵׁם רִבּוֹ, וְכֵן הַפֵּרוּשׁ רִאשׁוֹן הַמּוּבָא בְּרֵ"ש (דמאי פ"א מ"א), עַיֵּן שָׁם: **(מא) אֲחֵרוֹנִים:** עַיֵּן לְעֵיל בְּסָעִיף ב' בְּבֹאוּר הֲלָכָה (ד"ה ושאר כל האילן) **מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ שָׁם לְעִנְיַן זֶה וּלְעִנְיַן שְׁאָר אִילָנוֹת: י (מ) עוֹלַת תָּמִיד** (סק"ט), **וְכֵן מִצְּדַד בְּאֵלִיָּה רַבָּה** (ס"ק יד), **וְכֵן מוּכָח בְּהַגְּרַ"א. וּמִכָּל מָקוֹם נִרְאֶה לִי דְּחִלּוּי לְפִי טֶבַע דָּבָר הַנִּבְקָע, דְּאִנּוּ רוֹאִין בַּמֶּה**

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

וְיוֹצֵא גַּם (כ) (נה) לְהָרא״ש, אֲבָל בַּבְּרָכָה שֶׁלְּאַחֲרֵיהֶם יֵשׁ לְהִסְתַּפֵּק אִם מְבָרֵךְ בּוֹרֵא נְפָשׁוֹת אוֹ אִם מְבָרֵךְ בָּרְכָה אַחַת מַעַיִן שָׁלֹשׁ כְּהָרא״ש. וְלָכֵן יָרֵא שָׁמַיִם לֹא יִשְׁתֶּה (נו) אֶלָּא * בְּתוֹךְ הַסְּעוּדָה, אוֹ יֹאכַל * פֵּרִי מִשְׁבָּעָה מִינִים וְגַם * יִשְׁתֶּה מַיִם, כְּדֵי שֶׁיִּצְטָרֵךְ לְבָרֵךְ * בְּרָכָה אַחַת מַעַיִן שָׁלֹשׁ * וּבוֹרֵא נְפָשׁוֹת. (נז) ב)וְאִם (כא) [כא] מָשָׁךְ הַמַּיִם וְהִבְדִּילָם מֵהַצְּמוּקִים, הֲוֵי לֵיהּ יַיִן וּמְבָרֵךְ עָלָיו בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן (נח) וּבְרָכָה אַחַת מַעַיִן שָׁלֹשׁ, וְהוּא שֶׁיִּהְיוּ צְמוּקִים שֶׁיִּהְיֶה בָּהֶם לַחְלוּחִית (נט) שֶׁאִם יִדְרֹךְ אוֹתָם יֵצֵא מֵהֶן דִּבְשָׁן,

ב שם בְּבֵית יוֹסֵף (ד״ה ומכאן ולהדיא הרא״ש).

## בְּאֵר הֵיטֵב

מְבָרְכִין בּוֹרֵא פְּרִי הָאֲדָמָה, וְאִם הֵם פְּרִי הָעֵץ מְבָרְכִין בּוֹרֵא פְּרִי הָעֵץ, וְנִמְנֵן אַבְרָהָם מִסְתַּפֵּק בָּזֶה. וְעַל קַאוָו״י וְטֵה״ע מְבָרֵךְ שֶׁהַכֹּל. פְּרַח מַשֶּׁה אַהֲרֹן חֵלֶק א׳ סִימָן מ׳. וְכֵן פָּסַק בְּחֻשׁוּבֹת שְׁבוּת יַעֲקֹב חֵלֶק ב׳ סִימָן ה׳ שֶׁמְּבָרְכִין שֶׁהַכֹּל עַל הַקַּאוָו״י וְעַל הַשֵּׁה״ע, אֲבָל בַּהֲלָכוֹת קְטַנּוֹת (מ״א) סִימָן ט׳ וּבְחֻשׁוּבַת פָּנִים מְאִירוֹת (ח״א) סִימָן צ״ה כָּתְבוּ דְּמִדִּינָא יֵשׁ לְבָרֵךְ בּוֹרֵא פְּרִי הָאֲדָמָה, אֶלָּא שֶׁנָּהֲגוּ לְבָרֵךְ שֶׁהַכֹּל, עַיֵּן שָׁם (וְעַיֵּן בְּסֵפֶר בְּנֵי חֵיא), וְאַחֲרָיו בּוֹרֵא נְפָשׁוֹת רַבּוֹת, עַיֵּן סִימָן ר״ד סָעִיף ד׳ מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ שָׁם (ס״ק יט): **יא** (כ) **לְהָרא״ש.** דְּצַל כֻּלָּם אִם אָמַר שֶׁהַכֹּל יָצָא. וּמִיהוּ אִם אָכַל תְּחִלָּה פְּרִי הָעֵץ, צָרִיךְ עִיּוּן אִם יְכָרֵךְ בּוֹרֵא פְּרִי הָעֵץ, וְעַל כֵּן יְבָרֵךְ עַל דָּבָר אַחֵר תְּחִלָּה שֶׁהַכֹּל. וְעַיֵּן בְּבֵרַכַת פְּרִי הָעֵץ, צָרִיךְ עִיּוּן אִם יְכָרֵךְ עַל דָּבָר שֶׁיֵּשׁ עִמּוֹ מִן הַפְּרִי שֶׁהַכֹּל, וְלָכֵן יִשְׁתֶּה דְּבָר אַחֵר תְּחִלָּה לְבָרֵךְ שֶׁהַכֹּל. מִגֵּן אַבְרָהָם (ס״ק כה). וְצִיר שֶׁל פֵּרוֹת שֶׁנִּכְבְּשׁוּ כְּגוֹן אוּגִירְקֵ״ס אוֹ קוֹמְפּוֹט שֶׁקּוֹרִין זוּלְצ״ר קְרוֹי״ט אֵין לְבָרֵךְ רַק שֶׁהַכֹּל, דְּהָא לֹא נִכְבְּשׁוּ לְהוֹצִיא מֵימֵיהֶן. ט״ז (ס״ק י): (כא) **מָשָׁךְ.** זֶה לְשׁוֹן הָרַב בֵּית יוֹסֵף (ד״ה ומכאן ולהדיא הרא״ש): דַּוְקָא כְּשֶׁהַצְּמוּקִים מְעֹרָבִים עִם הַמַּיִם, הָא אִם נִמְשְׁכוּ הַמַּיִם מֵהַצְּמוּקִים, הֲוֵי לֵהּ סוֹף סִימָן ב׳: **יא** (כא) **מָשָׁךְ.** עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב, וְעַיֵּן בְּבֵרַכִּי יוֹסֵף (סק״י) וּמְחַזִּיק בְּרָכָה סִימָן ער״ב (ס״ב) שֶׁאַף שֶׁהִרְתִּיחַ סִימָן מ״א סוֹבֵר כְּלֹא בְּצִי הַמְּשָׁכָה, מִכָּל מָקוֹם בְּקָטָף מִשְׁנָה פֶּרֶק י״ז מֵהִלְכוֹת מַאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת (הי״א) מְבֹאָר דְּבְצִי הַמְּשָׁכָה, עַיֵּן שָׁם, וְעַיֵּן לְקַמָּן

## שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

## מִשְׁנָה בְּרוּרָה

וְשׁוֹתֶה הַמַּיִם גַּם כֵּן, (סו) מִסְתַּבְּרָא דִּלְכַלֵּי עָלְמָא אֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ עֲלֵיהֶם לֹא בְּרָכָה רִאשׁוֹנָה וְלֹא אַחֲרוֹנָה, דְּנַעֲשָׂה טָפֵל לְהַפְּרִי. (סז) וְאִם עִקַּר כַּוָּנָתוֹ בְּשִׁבְיל הַמַּיִם וְאָכַל אֵיזֶה מֵהַפֵּרוֹת מִתְּחִלָּה וּבֵרַךְ בּוֹרֵא פְּרִי הָעֵץ, צָרִיךְ עִיּוּן אִם יְכָרֵךְ שְׁנַיִם עַל הַפֵּרָק שֶׁהַכֹּל, דְּלִהְרָא״ש כְּבָר יָצָא יְבָרֵךְ בּוֹרֵא פְּרִי הָעֵץ, וְעַל כֵּן יְבָרֵךְ עַל דָּבָר אַחֵר תְּחִלָּה שֶׁהַכֹּל: (נה) **לְהָרא״ש.** קַאי עַל סָעִיף הַקֹּדֶם דְּהַבִיא פְּלֶגְתָּא בָּזֶה, וְקָאָמַר דִּלְמַעֲשֶׂה פְּשׁוּט דְּנָקְטִינַן כְּדַעֲה רִאשׁוֹנָה לְבָרֵךְ שֶׁהַכֹּל, דְּיוֹצֵא בָּזֶה גַּם לְדַעַת הָרא״ש, דְּהָא בְּלָאו הָכִי עַל כָּל הַדְּבָרִים אִם אָמַר שֶׁהַכֹּל יָצָא, וּבְבְרָכָה אַחֲרוֹנָה גַּם כֵּן אֵין נַפְקָא מִינַּהּ בְּכָל הַפֵּרוֹת, דְּהָא בְּרָכָה אַחֲרוֹנָה שֶׁלָּהֶן אֵינָהּ אֶלָּא בּוֹרֵא נְפָשׁוֹת רַבּוֹת, אֲבָל בְּפֵרוֹת שֶׁל שִׁבְעָה מִינִים כְּגוֹן צְמוּקִים וּתְאֵנִים שֶׁמְּבָרְכִין עֲלֵיהֶם בָּאַחֲרוֹנָה מַעַיִן שָׁלֹשׁ, בָּזֶה יֵשׁ לְהִסְתַּפֵּק הֵיכִי נַעֲבִיד, דְּאִם יֵשׁ לְהַמַּיִם דִּין הַפֵּרִי יֵשׁ לְבָרֵךְ עָלָיו מַעַיִן שָׁלֹשׁ בָּאַחֲרוֹנָה, וְאִם אֵין לָהֶם דִּין הַפֵּרִי בְּעַצְמָם אֵין לְבָרֵךְ עָלָיו אֶלָּא בּוֹרֵא נְפָשׁוֹת, וּבְאֶלּוּ אֵין הָאַחַת פּוֹטֶרֶת חֲבֶרְתָּהּ אֲפִלּוּ דִּיעֲבַד: (נו) **אֶלָּא בְּתוֹךְ הַסְּעוּדָה.** דִּבְרַכַּת הַמָּזוֹן פּוֹטֶרֶת בְּרָכָה שֶׁלְּאַחֲרֵיהֶם, בֵּין שֶׁתִּהְיֶה מַעַיִן שָׁלֹשׁ בֵּין שֶׁתִּהְיֶה בּוֹרֵא נְפָשׁוֹת רַבּוֹת: (נז) **וְאִם מָשָׁךְ וְכוּ׳.** פָּרוּשׁ, הָא דְּהִשְׁוִינוּ צְמוּקִים לְתְאֵנִים אֵינוֹ אֶלָּא בְּשֶׁהָיוּ מְעֹרָבִים הַצְּמוּקִים עִם הָרֹטֶב, דַּעֲדַיִן שָׁם רֹטֶב וּמָרָק עֲלֵיהֶם, אֲבָל בְּשֶׁמָּשַׁךְ הַמַּיִם מִן הַצְּמוּקִים, הֲוֵי לֵהּ הַמַּיִם יַיִן גָּמוּר, וּמְבָרֵךְ עֲלֵיהֶם בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן. וְדַעַת הַמְּגֵן אַבְרָהָם (ס״ק כז) דְּלָאו דַּוְקָא בְּמִשְׁכָּה נַעֲשָׂה יַיִן, אֶלָּא אֲפִלּוּ כְּשֶׁמְּעֹרָבִים כָּל שֶׁלֹּא שָׁרָאן אַדַּעְתָּא לְאָכְלָא הַצְּמוּקִים רַק לְמָשְׁךְ וְלִשְׁתּוֹת הַמַּיִם, אֲפִלּוּ שָׁהוּ מֵהַכְּלִי כְּשֶׁמְּעֹרָבִים בְּיַחַד, דִּין יַיִן יֵשׁ לוֹ. וְהַמְּגֵן גִּבּוֹרִים (שלטי הגבורים ס״ק יב) מְפָרֵשׁ (סס) כְּפִשׁוּטֵיהּ דְּדַוְקָא בְּשֶׁמָּשַׁךְ, (סט) אֶלָּא דְּמַיְירֵי בְּשֶׁלֹּא נִשְׁרָה עֲדַיִן שְׁלֹשָׁה יָמִים, וְלִכְדָּ אֵין לוֹ דִּין יַיִן לְעִנְיַן בְּרָכַת בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן אֶלָּא אִם כֵּן מְשָׁכָן וְהִפְרִידָן מֵהַצְּמוּקִים: (נח) **וּבְרָכָה אַחַת וְכוּ׳.** הֵינוּ עַל הַגָּפֶן וְעַל פְּרִי הַגָּפֶן. וְעַיֵּן בָּאֲחֲרוֹנִים דַּאֲפִלּוּ לֹא רָמְיָא תִּלְתָא וְאִתָּא אַרְבָּעָה, וְהַטַּעַם, דְּכֵיוָן שֶׁהַצְּמוּקִים יָפִים, כֹּחַ הַפֵּרִי הָעוֹמֵד בְּתוֹכָן נוֹתֵן טַעַם חָזָק: (נט) **שֶׁאִם יִדְרֹךְ אוֹתָם.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר בְּלֹא שְׁרִיָּה

## בְּאוּר הַלָּכָה

לְשָׁלֵל, עַיֵּן שָׁם, וְהוּא בְּצֵל כָּרְחוֹ מְשׁוּם דִּלְעִנְיַן מֵימֵיהֶן צָרִיךְ שִׁיְהֵא רַבָּן עוֹמְדִין לְכָךְ דַּוְקָא [וְאוּלַי דִּלְהָרַשְׁבָּ״א אַף בְּשֶׁדַּרְכָּן לֶאֱכֹל מְכַשְּׁלִין כְּמוֹ חַיִּין בְּשָׁוֶה גַּם כֵּן מוֹדֶה לְהָרא״ש דִּמְהַנֵּי לְבָרֵךְ בּוֹרֵא פְּרִי הָעֵץ, וְלֹא נְחֵלַק רַק כְּשֶׁטּוֹבְעִין לֶאֱכֹל מְכַשְּׁלִין אֲבָל דַּרְכָּן לֶאֱכֹל רַק חַיִּין, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בָּזֶה. וְעַיֵּן שָׁם בְּרַשְׁבָּ״א בְּחִדּוּשָׁיו (שם) בְּעִנְיַן מֵי שִׁלְקוֹת בְּכָל הַסְּוּגְיָא שָׁם דְּמִשְּׁמַע קָצַת כְּדָבָרֵינוּ אֲלָה]. **וְדַע עוֹד, דְּגַם הָרא״ש שָׁסוֹבֵר דִּלְעוֹלָם מְבָרְכִין עַל מֵימֵיהֶן בּוֹרֵא פְּרִי הָעֵץ, הֵינוּ דַּאֲיֵן צָרִיךְ שֶׁיִּהְיֶה רֹב אֲכִילָתָן עַל יְדֵי בְּשׁוּל, אֲבָל עַל כָּל פָּנִים בְּצִינְן שֶׁיִּהְיוּ טוֹבִים לֶאֱכֹל בֵּין חַיִּין וּבֵין מְבֻשָּׁלִין, דְּאִי טוֹבִים לֶאֱכֹל רַק חַיִּין, גַּם עַל הַפֵּרוֹת גּוּפָא אֵין מְבָרְכִין רַק שֶׁהַכֹּל כְּשֶׁאוֹכְלָן כְּשֶׁהֵן מְבֻשָּׁלִין,** וּכְדִלְקַמָּיךְ בְּסָעִיף י״ב בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק סה). **וּלְפִי זֶה פְּשׁוּט דְּעַל מֵי שְׁרִיַּת תַּפּוּחִים** [שֶׁקּוֹרִין עֶפִּ״ל קְוִוא״ס] **אֵין לְבָרֵךְ עֲלֵיהֶן לְכַלֵּי עָלְמָא רַק שֶׁהַכֹּל, דְּהַתַּפּוּחִים גּוּפָא אֵין דֶּרֶךְ אֲכִילָתָן כְּשֶׁהֵן שְׁרוּיִין, דְּמִתְקַלְקְלִים עַל יְדֵי זֶה, וּמְבָרְכִין עֲלֵיהֶן שֶׁהַכֹּל, וּמֵימֵיהֶן לֹא עָדִיף מֵהֶן,** וּמִלְּבַד טַעַם זֶה יֵשׁ עוֹד טַעַם דִּבְרָכָתוֹ שֶׁהַכֹּל, עַיֵּן בְּמְגֵן אַבְרָהָם בְּסִימָן ר״ה סָעִיף ב׳ (סק״י), וְכֵן פָּסַק הַחַיֵּי אָדָם (ח״א בְּלֹל נב ס״ד):

**יא * בְּתוֹךְ הַסְּעוּדָה. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, וְלֹא יִצְטָרֵךְ לִבְרָכָה אַחֲרוֹנָה דִּבְרָכַת הַמָּזוֹן פּוֹטַרְתּוֹ, אֲבָל בְּרָכָה רִאשׁוֹנָה שֶׁהִיא שֶׁהַכֹּל יִצְטָרֵךְ לְכַלֵּי עָלְמָא** [אַפִלּוּ לְהָרַשְׁבָּ״א, דְּאִי לָאו הָכִי מַאי תַּקָּנְתֵּיהּ [הֲלֹא עַל יְדֵי זֶה יִהְיֶה קֹפֶץ בִּבְרָכָה רִאשׁוֹנָה], וְאַף עַל גַּב דִּכְסִימָן קע״ד (ס״ז) דַּעַת הָרַבֶּה פּוֹסְקִים דְּאֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ עַל הַמַּיִם וְעַל הַמֶּשְׁקִין בְּתוֹךְ הַסְּעוּדָה וְאִם כֵּן לְהָרַשְׁבָּ״א לְכָאוֹרָה לֹא יִצְטָרֵךְ לְבָרֵךְ עֲלֵיהֶן בְּרָכָה רִאשׁוֹנָה, אֲבָל בְּאֶמֶת נִרְאֶה דְּאַף לְהָרַשְׁבָּ״א אֵין עֲלֵיהֶם שֵׁם מַשְׁקֶה אֶלָּא כְּרֹטֶב הַפֵּרוֹת [וְהוּא כְּפֵרוֹת בְּתוֹךְ הַסְּעוּדָה לְעִנְיַן בְּרָכָה], וְרַק מִשּׁוּם דְּדַרְכָּן לֶאֱכֹל רַק חַיִּין סְבִירָא לֵהּ דְּכֶשֶׁמְּבֻשָּׁלִין מְבָרֵךְ עַל רִבְתָּן שֶׁהַכֹּל:

*** פְּרִי מִשִּׁבְעָה מִינִים. נִרְאֶה דְּהוּא הַדִּין אִם יִטְעַם קָצַת מֵהַצְּמוּקִים וּמֵהַתְּאֵנִים גּוּפָא,** וְהַמְחַבֵּר מְיִירֵי מֵעִיקָּרָא שֶׁשּׁוֹתֶה מֵי הַצְּמוּקִים לְחוּדָּא כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק נד). וּמַה שֶּׁכָּתַב הַמְּגֵן אַבְרָהָם (ס״ק כז) דִּמְיִירֵי שֶׁאוֹכֵל הַצְּמוּקִים עִם הַמַּיִם, אֵין כַּוָּנָתוֹ שֶׁאֲכָלָן בְּיַחַד, דְּאִם כֵּן לְכַלֵּי עָלְמָא לֹא הָיָה מְבָרֵךְ אֲפִלּוּ שֶׁהַכֹּל, דְּנַעֲשָׂה הַמַּיִם טְפֵלִין לְהַצְּמוּקִין כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (שם), אֶלָּא כַּוָּנָתוֹ דִּמְיִירֵי שֶׁבְּצַת שִׁשָּׁרָה הַצְּמוּקִים בְּמַיִם הָיָה דַּעְתּוֹ לֶאֱכֹל גַּם הַצְּמוּקִים, וְעַל כֵּן תּוֹרַת מָרָק עַל מֵי הַצְּמוּקִין, וְכֵן מִשְּׁמַע מִסִּימָן דִּבְרֵי הַמְּגֵן אַבְרָהָם שָׁם עַיֵּן שָׁם, וְכֵן מוּכָח בְּהַגְּהָ״ז (ס״ב):

*** יִשְׁתֶּה מַיִם וְכוּ׳.** מִיְּרֵי שֶׁהוּא צָמָא קָצַת לְמַיִם, דְּאִי אֵינוֹ רוֹצֶה לִשְׁתּוֹת כְּלָל אֵין לְבָרֵךְ עַל הַמַּיִם כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי לְקַמָּן בְּסִימָן ר״ד סָעִיף ד׳ עַיֵּן שָׁם (סק״מ):

*** בְּרָכָה אַחַת מַעַיִן שָׁלֹשׁ וְכוּ׳. עַיֵּן בִּפְרִי מִגְדִּים** (א״א ס״ק כה) **שֶׁמְּצַדֵּד דִּיבְרֵךְ הַמַּעַיִן שֶׁלֹּשׁ קֹדֶם דְּהִיא חֲשׁוּבָה:**

*** וּבוֹרֵא נְפָשׁוֹת. וְאִם אֵין לוֹ אֶלָּו דְּבָרִים לִקְטֹר אֶת הַמֵּי פֵּרוֹת, דַּעַת הַנְּקֻדָּה הַגְּדוֹלָה** (סי׳ רי הגה״ט) **שֶׁמְּבָרֵךְ בּוֹרֵא נְפָשׁוֹת רַבּוֹת דַּוְדַיְי, וְטַעֲמוֹ עַיֵּן בְּמַאֲמַר מָרְדְּכַי** סוף סִימָן ר״ח (ס״ק לז) מַה שֶּׁכָּתַב בְּשֵׁם גִּנַּת וְרָדִים (כלל א סי׳ טו) וּבְנֶהֱר שָׁלוֹם בְּסִימָן זֶה (ס״ק יג), **וְהַמְּגֵן אַבְרָהָם** (ס״ק כו) מְפֻקָּפָק בְּדִינוֹ דְּכִנְסַת הַגְּדוֹלָה, וְעַיֵּן בְּסוֹף סִימָן ר״ח (ס״ק כו) **מִשְּׁמַע דַּעְתּוֹ שֶׁלֹּא לְבָרֵךְ כְּלָל בָּזֶה** [מִפְּרִי מִגְדִּים (א״א ס״ק כו)]. וְכֵן מַשְׁמַע קָצַת בְּבֵית יוֹסֵף (ד״ה ומכאן) וּבַ״ח (ס״ו) דְּאֵין לוֹ תַּקָּנָה כְּלָל. **אֲבָל אִם יֵשׁ לוֹ יַיִן, טוֹב שִׁיִּשְׁתֶּה וִיבָרֵךְ עַל הַגֶּפֶן וְיִכְלֹל גַּם עַל הַצֵּץ,** וְאַף עַל גַּב דְּהַבַּיִת יוֹסֵף וּלְבוּשׁ כָּתְבוּ כֵּן דְּאֵין זֶה תַּקָּנָה, דְּאֵין לוֹ לְהוֹסִיף בְּנֶפֶשׁ

## שַׁעַר הַצִּיּוּן

**יא** (סו) עַיֵּן בְּמְגֵן אַבְרָהָם סָעִיף קָטָן כ״ד, וּמִשְּׁמַע לְכָאוֹרָה מִדְּבָרָיו דְּלְהָרַשְׁבָּ״א (ברכות לה. ד״ה דבש) אֵינוֹ נִפְטָר מֵי הַפֵּרוֹת עַל יְדֵי בִּרְכַּת הַפֵּרוֹת. אֲבָל בָּאֱמֶת קָשֶׁה דְּלְמָה לֹא יֵחָשֵׁב הַמַּיִם כְּטָפֵל לְגַבֵּי הַפֵּרִי, וְעַל כֵּן נִרְאֶה לִי דְּכַוָּנַת הַמְּגֵן אַבְרָהָם שֶׁהָיָה עִקַּר כַּוָּנָתוֹ לִשְׁתּוֹת הַמַּיִם וְרַק בִּרַךְ עַל פְּרִי אַחַת מֵהַפֵּרוֹת שֶׁבְּשֻׁלָּן, דְּבֶאֱמֶת זֶה לֹא נַעֲשָׂה הַמַּיִם טְפֵלִין, אֲבָל אִם אוֹכֵל הַפֵּרוֹת וְשׁוֹתֶה אַחַר כָּךְ גַּם הַפֵּרָק כְּדַרְכּוֹ הָעוֹלָם, לְכַלֵּי עָלְמָא נַעֲשָׂה הַמַּיִם טְפֵלִין לָהֶן אַף לְהָרַשְׁבָּ״א, וְהַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ מֵירֵי בְּשׁוֹתֶה הַמַּיִם בְּתְּנֵי עַצְמָן, וַאֲפִלּוּ אִם נֹאמַר דְּכַוָּנַת הַמְּגֵן אַבְרָהָם שֶׁלֹּא כְּדִבְרֵינוּ, מִכָּל מָקוֹם לְעִנְיָנָא דַּעְתִּי נִרְאֶה לְהַלָּכָה כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ, וְכֵן מוּכָח מֵהַגְּהָ״ז (סי״א). וּרְאָיָה בְּרוּרָה לְדִבְרֵינוּ מִדִּבְרֵי הָרַא״ה (ברכות פ״ו), שֶׁמְּפָרֵשׁ הָא דְּקָאָמַר רַב פָּפָּא (לט.) מֵי סִלְקָא כְּסִלְקָא, קַאֵי עַל דָּבָר זֶה שֶׁאוֹכֵל וְשׁוֹתֶה בְּיַחַד דְּנַעֲשָׂה הַמַּיִם טְפֵלִים לָהֶם, עַיֵּן שָׁם. וְאַף שֶׁפֵּרוּשׁוֹ הוּא דְּלֹא כְּשִׁיטַת כָּל הַפּוֹסְקִים, אֲבָל בְּעִקַּר סְבָרָתוֹ דְּהַמַּיִם נַעֲשׂוּ טְפֵלִים לֹא מָצִינוּ מִי שֶׁיַּחְלֹק עָלָיו: **(סו)** מִגֵּן אַבְרָהָם (ס״ק כד) וְעוֹד פּוֹסְקִים הַנַּ״ל: **(סז)** וְכֵן מוּכָח בְּעוֹלַת תָּמִיד (סק״י) דְּהוּא כְּפִשׁוּטֵיהּ, וְכֵן מִשְּׁמַע לְשׁוֹן הַלְּבוּשׁ: **(סט)** וּבְנֶהֱר שָׁלוֹם (ס״ק יד) **כָּתַב לְחַלֵּק בֵּאֹמֶן אַחֵר, דְּכִכְתְּשָׁן וּסְחִטָּן בֶּאֱמֶת לֹא בְּצִינְן שֶׁיִּסְרְסֵן, אֲבָל הָכָא שֶׁשְּׁרָאָן בְּעִלְמָא לֹא הָוֵי יַיִן עַד שֶׁיִּסְרְסֵן,** עַיֵּן שָׁם:

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

# הִלְכוֹת בִּרְכַּת הַפֵּרוֹת סִימָן רב

ג בְּרָכוֹת ל״ח (ע״ב) וְשָׁם בְּתוֹסְפוֹת (ד״ה משכחת לה) וְרֹב הַפּוֹסְקִים. ד שָׁם בְּתוֹסְפוֹת וְרַבֵּנוּ יוֹנָה (כו. ד״ה ושלשה) וְהָרֹא״שׁ (פ״ו סי׳ טו) לְפָרוּשׁ הַבַּיִת יוֹסֵף. ה שָׁם (ד״ה אגוז).

**אֲבָל אִם כְּשֶׁיַּעֲצְרוּ אוֹתָם לֹא יֵצֵא מֵהֶם** (ס) **שׁוּם לַחְלוּחִית דָּבָשׁ, לֹא: ב כָּל הַפֵּרוֹת** (סא) **שְׁטוּבִים חַיִּים וּמְבֻשָּׁלִים** (סב) **קְנוֹן תַּפּוּחִים וְאַגָּסִים, בֵּין חַיִּים בֵּין מְבֻשָּׁלִים מְבָרֵךְ בּוֹרֵא פְּרִי הָעֵץ.** (סג) * **וְאִם אֵין דַּרְכּוֹ * לְאָכְלָם חַיִּים אֶלָּא מְבֻשָּׁלִים, אֲכָלָם** (סד) **כְּשֶׁהֵם חַיִּים, * מְבָרֵךְ שֶׁהַכֹּל,** (סה) **כְּשֶׁהֵם מְבֻשָּׁלִים, בּוֹרֵא פְּרִי הָעֵץ: ג אֱגוֹז גָּמוּר מְקֻטָּן בְּדַבָּשׁ וְנִקְרָא נוּאִינְדּ״וֹ** (סו) (רְצוֹנוֹ לוֹמַר (כג) נוּיאִי״ט), (סז) **מְבָרֵךְ עָלָיו** (סח) **בּוֹרֵא פְּרִי הָעֵץ: ד אֱגוֹז** (סט) (כג) **רַךְ שֶׁמְּבֻשָּׁלִים בְּדַבָּשׁ וְקוֹרְאִין לוֹ** (ע) **נוּס מוּשְׁקָאדְּ״ה,** (עא) **מְבָרֵךְ עָלָיו שֶׁהַכֹּל. הַגָּהָה:** (עב) **וְכֵן אוֹתָם אֱגוֹזִים שְׁמְבֻשָּׁלִים בְּדַבָּשׁ בְּעוֹדָם יְרוּקִים,**

## בַּאֵר הֵיטֵב

יַיִן. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וּפְרַשׁ הַמָּגֵן אַבְרָהָם (ס״ק כז) דְּבָרָיו דְּהָכִי קָאָמַר, דַּוְקָא כְּשֶׁהַצְּמוּקִים מְעֹרָבִים עִם הַמַּיִם וְאוֹכֵל הַצְּמוּקִים וְשׁוֹתֶה הַמַּיִם אִז הֲרֵי לֵיהּ כְּמָרָק שֶׁל כָּל הַפֵּרוֹת, אֲבָל אִם נִמְשְׁכוּ וְכוּ׳, כְּלוֹמַר, שֶׁאֵין שׁוֹתֶה לָאֵכֶל הַצְּמוּקִים כְּלָל רַק לְהַמְשִׁיךְ מֵהֶן הַיַּיִן, אִז אֲפִלּוּ שְׁתָה מֵהֶן הַרְבֵּה בְּתוֹכוֹ מְבָרֵךְ בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן, וְלֹא בְּצֵי

## בֵּאוּר הַלָּכָה

הַבְּרָכָה עַל הַפֶּפֶק, עַיֵּן שָׁם, כָּל זֶה בְּיֵשׁ לוֹ תַּקָּנָה אַחֶרֶת דְּפֵרוֹת וּמַיִם הַנִּזְכָּר בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ, אֲבָל בְּאֵין לוֹ תַּקָּנָה זוֹ, יָכוֹל לְסָמֹךְ עַל הַט״ז סוֹף סִימָן ר״ח (ס״ק יט) שֶׁכָּתַב דִּבְשָׁעַת הַדְּחָק יָכוֹל לְהוֹסִיף בִּבְרָכָה, וְכֵן הִסְכִּים שָׁם בְּמַאֲמַר מָרְדְּכַי.

וְכֵן כָּתַב הַחַיֵּי אָדָם (ח״א כלל נ ס״כ):

**ב * וְאִם אֵין דַּרְכּוֹ וְכוּ׳.** צָרִיךְ עִיּוּן מִלְּקַמָּן סִימָן ר״ח סְעִיף ד׳, אֲכָל דָּגָן חַי וְכוּ׳, וְדִין זֶה נוֹבַע שָׁם מִמַּה דְּאִיתָא בְּגְמָרָא ל״ז (ע״א) הַסּוֹסֵק אֶת הַחִטָּה וְכוּ׳, וְאוּלַי מִשּׁוּם זֶה שִׁנָּה הָרַמְב״ם בְּפֶרֶק ג׳ דִּבְרָכוֹת הֲלָכָה ב׳ וְלֹא הִתְחִיל הַבְּרַיְיתָא הַנַּ״ל כְּדַרְכּוֹ בְּכָל מָקוֹם, אֶלָּא כָּתַב אֲכָל דָּגָן שֶׁלּוֹק, לְאַשְׁמוּעִינָן דְּדַוְקָא שֶׁלּוֹק אֲבָל לֹא חַי וּמִשּׁוּם דְּאֵין דַּרְכּוֹ לֶאֱכֹל חַי, וּדְלֹא כְּקָסָף מִשְׁנָה שָׁם. וְאוּלַי יֵשׁ לְתָרֵץ גַּם לְפִסַּק הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ דְּמִינֵי דָּגָן כֵּיוָן שֶׁהוּא מוּכָן לְמָזוֹן חָשִׁיב יוֹתֵר. וְעַיֵּן בְּמָגֵן גִּבּוֹרִים (אלף המגן ס״ק כד) מַה שֶּׁכָּתַב בְּשֵׁם שִׁיעוּרֵי בְּרָכָה (סק״ד) בָּזֶה:

*** לֶאֱכָלָם חַיִּים וְכוּ׳ אֲכָלָם כְּשֶׁהֵם חַיִּים וְכוּ׳.** מְיֻרֵּי שֶׁהוּא רְאוּי לֶאֱכֹל עַל כָּל פָּנִים עַל יְדֵי הִדְּחָק, דְּאִי לָאו הָכִי אֲפִלּוּ שֶׁהַכֹּל אֵין לְבָרֵךְ עָלָיו, וּכְדִלְעֵיל בְּסוֹף סְעִיף ב׳, וּכְמוֹ דְּאִיתָא לְקַמָּן גַּם כֵּן לְעִנְיַן פִּלְפְּלִין יְבֵשִׁים בְּסָעִיף ט״ז:

*** מְבָרֵךְ שֶׁהַכֹּל.** וְלֹא דְּמֵי לְדִלְעֵיל בְּסָעִיף ב׳ דְּמוּכָח שָׁם מֵהַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ דְּאִם רְאוּיִין לֶאֱכֹל עַל כָּל פָּנִים עַל יְדֵי הִדְּחָק דְּמְבָרֵךְ בּוֹרֵא הָרִאשׁוֹנָה לְאוֹתוֹ הַמִּין, נִרְאֶה לִי מִשּׁוּם דְּהָתָם הָלַךְ מְיֻרֵּי בִּפְרִי שֶׁבְּגַדְלוּתָהּ יִהְיֶה רְאוּי לֶאֱכֹל חַי לְכָל אָדָם, לְכָךְ אָמְרִינַן דְּאַף עַצָּה בְּקַטְנוּתָהּ מִשְׁצָמְחָה עַד שֶׁהִיא רְאוּיָה לֶאֱכֹל אֲפִלּוּ רַק עַל יְדֵי הִדְּחָק שָׁם פְּרִי עָלֶה, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בָּזֶה שֶׁאַף בִּגְדוּלָתָהּ אֵינָהּ רְאוּיָה לֶאֱכֹל לְרֹב בְּנֵי אָדָם כְּשֶׁהִיא חַי, אֵין עָלֶה שָׁם עֵשֶׂב פְּרִי כְּלָל. וְעַיֵּן בְּלִבּוּשׁ מַה

כְּשֶׁהֵם חַיִּים, א]וּכְשֶׁהֵם מְבֻשָּׁלִים שֶׁהַכֹּל, וּבְרָכָה אַחֲרוֹנָה בּוֹרֵא נְפָשׁוֹת, (עו) אֲפִלּוּ אִי אִתְרַמִּי בְּשִׁבְעַת הַמִּינִים בְּכָהֲאי גַּוְנָא: **ג** (סו) **רְצוֹנוֹ לוֹמַר נוּיאִי״ט.** פֵּרוּשׁ שֶׁכְּבָר נִגְמַר גִּדּוּלוֹ (עז) וּפוֹצְעִים אוֹתוֹ וְזוֹרְקִים מִמֶּנּוּ הַקְּלִפָּה שֶׁהִיא קָצָץ, וְלוֹקְחִין הַגַּרְעִין וּמְטַגְּנִין בְּדַבָּשׁ, וְנִקְרָא בִּלְשׁוֹן אַשְׁכְּנַז נוּיאִי״ט: (סז) **מְבָרֵךְ עָלָיו וְכוּ׳.** וְאַף עַל גַּב דְּאֱגוֹזִים דַּרְכָּן לֶאֱכֹל חַיִּים וְאִם הָיָה מְבֻשָּׁלָם בְּמַיִם מִשְׁתַּנִּים לְגַרְיעוּתָא, (עח) אֲפִלּוּ הָכִי כֵּיוָן שֶׁהִתְקִנָּן אוֹתוֹ עַל יְדֵי טִגּוּן בְּדַבָּשׁ הֲרֵי הֵם מִשְׁתַּנִּים לְמַעֲלִיוּתָא עַל יְדֵי הַדְּבַשׁ, וְהָוֶה לֵיהּ כְּדָבָר שֶׁטּוּבִים חַיִּים וּמְבֻשָּׁלִין. וְגַם קָא מַשְׁמַע לָן דְּלֹא אָמְרִינַן בָּזֶה דְּהַדְּבַשׁ עִקָּר, וְלִבְרָךְ עָלָיו בְּרָכַת שֶׁהַכֹּל כִּבְרָכַת הַדְּבַשׁ וּכְדִמְבָאֵר בְּעַיִן זֶה לְקַמָּן בְּסִימָן ר״ה סָעִיף א׳ בְּהַגָּ״ה, (עט) דְּבָזֶה דְּאֵין הַדְּבַשׁ בָּא בְּשֻׁבְּיל עַצְמוֹ כִּי אִם בְּשֻׁבְּיל לִתֵּן טַעַם בְּהָאֱגוֹז, הֲוֵי לֵיהּ הָאֱגוֹז עִקָּר וְהַדְּבַשׁ טָפֵל וּמְבָרְכִין בּוֹרֵא פְּרִי הָעֵץ. (פ) וְהוּא הַדִּין כָּל מִינֵי פֵּרוֹת כְּהָאי גַּוְנָא [פְּרִי הָעֵץ אוֹ פְּרִי הָאֲדָמָה] שֶׁדַּרְכָּן לֶהָאֱכֵל רַק חַיִּים וְאִם הָיָה מְבֻשָּׁלוֹ בְּמַיִם הָיָה מִשְׁתַּנֶּה בִּרְכָתוֹ לְשֶׁהַכֹּל, אִם טִגְּנָן בְּשֶׁמֶן אוֹ בְּדְבַשׁ, מְבָרֵךְ בִּרְכָתוֹ הָרִאוּיָה לָהֶן: (סח) **בּוֹרֵא פְּרִי הָעֵץ.** כָּתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים דְּאֲפִלּוּ אֵין הָאֱגוֹז שָׁלֵם (פא) אֶלָּא כָּתוּת וְשָׁבוּר כְּמוֹ שֶׁדַּרְכָּן לַעֲשׂוֹת כְּשֶׁמְּטַגְּנִין אוֹתָן, אֲפִלּוּ הָכִי לֹא נִשְׁתַּנִּית בִּרְכָתוֹ, וּמִיהוּ עַל כָּל פָּנִים בָּעִינַן שֶׁלֹּא יִהְיֶה כָּתוּת וְשָׁחוּק בְּיוֹתֵר, שֶׁיִּהְיֶה נִכָּר עַל כָּל פָּנִים קְצָת, דִּבְמְעוּךְ שֶׁאֵין נִכָּר צוּרָתוֹ לְנַמְרֵי, אֵין מְבָרְכִין עָלָיו אֶלָּא שֶׁהַכֹּל: **ד** (סט) **אֱגוֹז רַךְ וְכוּ׳.** שֶׁלֹּא נִגְמַר גִּדּוּלוֹ, (פג) וּקְלִפְתּוֹ עֲדַיִן אֵינוֹ קָשֶׁה, וְלוֹקְחִין אוֹתוֹ לְמִרְקַחַת בֵּיחַד עִם הַקְּלִפָּה הָעֶלְיוֹנָה וּמְטַגְּנִים אוֹתָם כֵּן בְּדַבָּשׁ: (ע) **נוּס מוּשְׁקָאדְּ״ה.** אֵין זֶה אֱגוֹז מוּשְׁקָא״ט הָאָמוּר בְּסָעִיף י״ז, דְּשָׁם פֵּרוּשׁ גָּמוּר הוּא: (עא) **מְבָרֵךְ עָלָיו שֶׁהַכֹּל.** וְאַף עַל גַּב דְּעַל יְדֵי הַדְּבַשׁ נִתְקַן הַפֵּרוֹת וְטוֹב לֶאֱכָלוֹ, (פג) מִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן שֶׁהוּא רַךְ עַדַיִן וְנֶאֱכָל בְּיַחַד עִם קְלִפְתּוֹ, אֵינוֹ מְבָרֵךְ עָלָיו אֶלָּא שֶׁהַכֹּל, דְּלֹא נִטְעֲי לְהוּ אַדַּעְתָּא לְמֵיכַל כְּשָׁהֵם רַכִּים בְּקִלְפְּתָן, אֶלָּא לֶאֱכֹל הַפֵּרוֹת עַצְמָהּ כְּשֶׁיִּתְבַּשְּׁלוּ, וּכְמוֹ דְּקַיְימָא לָן לְקַמָּן בְּסִימָן ר״ד סָעִיף א׳ לְעִנְיַן שְׁקֵדִים הָרַכִּין דִּבְרָכָתָן נַמִי שֶׁהַכֹּל (פד) מִטַּעַם זֶה, וְכָל שֶׁכֵּן הָכָא שֶׁבְּלֹא טִגּוּן אֵינוֹ רָאוּי כְּלָל בְּעוֹדוֹ רַךְ לֶאֱכִילָה שֶׁמֵּר הוּא, וְכָל תִּקּוּנוֹ הוּא עַל יְדֵי דְּבַשׁ. וְהִנֵּה כָּל זֶה הוּא דְּוַקָּא מִשּׁוּם שֶׁלֹּא נִגְמַר הַפֵּרוֹת וְלֹא נִטְעֲי אַדַּעְתָּא דְּהָכִי וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּפֵרוֹת גְּמוּרָה כְּשֶׁאֵינוֹ רָאוּי לֶאֱכֹל חַי כִּי אִם עַל יְדֵי טִגּוּן, בְּהָדֵיאִי מְבָרֵךְ עָלָיו בִּרְכָתוֹ הָרִאוּיָה לוֹ [אַחֲרוֹנִים]: (עב) **וְכֵן אוֹתָם וְכוּ׳.** צָרִיךְ לוֹמַר (פה) וְהַן אוֹתָם וְכוּ׳, דְּהָא זֶהוּ גַּם כֵּן כַּוָּנַת הַמְחַבֵּר:

## מִשְׁנָה בְּרוּרָה

יֵצֵא מֵהֶן לְחַלּוּחִית, אִז אִם שְׁרָאָן הָיוּ לֵיהּ יַיִן גָּמוּר: (ס) **שׁוּם לַחְלוּחִית וְכוּ׳.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, וּמְבָרְכִין עֲלֵיהֶם (פ) שֶׁהַכֹּל לְכַלַּי עַלְמָא, וְאַף עַל פִּי שֶׁנִּמְתְּקוּ קְצָת הַמַּיִם, אֵינוֹ אֶלָּא זַעָה בְּעָלְמָא: **ב** (סא) **שְׁטוּבִים חַיִּים וּמְבֻשָּׁלִים.** וַאֲפִלּוּ הֵם טוֹבִים יוֹתֵר כְּשֶׁהֵם מְבֻשָּׁלִים, (פפ) כֵּיוָן שֶׁכְּשֶׁהֵם חַיִּים טוֹבִים גַּם כֵּן וְהַרְבֵּה בְּנֵי אָדָם אוֹכְלִים אוֹתָם כֵּן: (סב) **קְנוֹן תַּפּוּחִים וְאַגָּסִים.** שְׁקוֹרִין בְּעָרַנְצ״ס, שֶׁאוֹתָן פֵּרוֹת טוֹבִים גַּם כֵּן לֶאֱכֹל כְּשֶׁהֵם חַיִּין. וְיֵשׁ מִינֵי תַּפּוּחִים שֶׁהֵם חֲמוּצִים וְאֵין רְאוּיִין לֶאֱכֹל לְרֹב בְּנֵי אָדָם כְּשֶׁהֵם חַיִּין רַק עַל יְדֵי בִּשּׁוּל, מְבָרֵךְ שֶׁהַכֹּל כְּשֶׁהֵם חַיִּין. וְעַיֵּן לְקַמָּן בְּסִימָן ר״ג בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן ה׳ לְעִנְיַן תַּפּוּחֵי יַעַר: (סג) **וְאִם אֵין דַּרְכּוֹ וְכוּ׳.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר (פנ) שֶׁרֹב בְּנֵי אָדָם אוֹכְלִים אוֹתָן כְּשֶׁהֵם מְבֻשָּׁלִים: (סד) **כְּשֶׁהֵם חַיִּים וְכוּ׳.** הַטַּעַם, כֵּיוָן שֶׁדַּרְכָּן אֲכִילַת אוֹתָן פֵּרוֹת לְרֹב בְּנֵי אָדָם הוּא עַל יְדֵי בִּשּׁוּל דַּוְקָא, לֹא מִקָּרֵי (עג) עִקַּר פְּרִי כָּל זְמַן שֶׁלֹּא בָּא לִכְלַל זֶה. וְעַיֵּן בְּאַלְיָה רַבָּה סִימָן ר״ה (סק״א) וּבְחַיֵּי אָדָם (ח״א כלל נא ס״ב) (פד) שֶׁדַּעְתָּם דַּאֲפִלּוּ טוֹבִים גַּם כֵּן לֶאֱכֹל חַיִּין, כֵּיוָן שֶׁדַּרְכּוֹ רֹב בְּנֵי אָדָם לֶאֱכֹל אוֹתָן עַל יְדֵי בִּשּׁוּל דַּוְקָא, מְבָרֵךְ שֶׁהַכֹּל: (סה) **כְּשֶׁהֵם מְבֻשָּׁלִים בּוֹרֵא פְּרִי הָעֵץ.** וְהוּא הַדִּין (פה) אִם הָיָה לְהַפְךְ, שֶׁדַּרְכָּן אֲכִילַת בְּנֵי אָדָם אוֹתָן הַפֵּרוֹת הוּא רַק כְּשֶׁהֵם חַיִּין כְּגוֹן אֱגוֹזִים וּכְהָאי גַּוְנָא, אֵינוֹ מְבָרֵךְ בִּרְכַּת בּוֹרֵא פְּרִי הָעֵץ כִּי אִם **ג** (סו) **רְצוֹנוֹ לוֹמַר נוּיאִי״ט.** וְכֵן בְּכָל כַּיּוֹצֵא בָּזֶה:

---

**לִיקּוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א]** וּבְשו״ע הָרַב (שם) כָּתַב: פֵּרוֹת שֶׁדַּרְכָּן אֲכִילָתָם הוּא כְּשֶׁהֵם חַיִּים וְלֹא מְבֻשָּׁלִים, שֶׁאֵין דֶּרֶךְ רֹב הָעוֹלָם לְבַשְּׁלָם, לֹא נִשְׁתַּנִּית בִּרְכָתָם בְּשִׁבּוּל שֶׁבִּישּׁוּלָם, שֶׁכֵּיוָן שֶׁהִגִּיעוּ לְכְלַל פֵּרוֹ כְּשֶׁהֵם חַיִּים אֵין הַבִּישּׁוּל מְבַטֵּל תּוֹרַת פֵּרוֹ מֵהֶם, וְהוּא שֶׁלֹּא נִשְׁתַּנָּה טַעְמָם לְגַרְיעוּתָא כְּלָל מֵחַיִּים, אֲבָל אִם הֵם טוֹבִים יוֹתֵר חַיִּים מִמְּבֻשָּׁלִים כֵּיוָן שֶׁנִּשְׁתַּנּוּ מִדֶּרֶךְ אֲכִילָתָם לְגַרְיעוּתָא בְּטַעְמָם יֵרְדוּ מִמַּעֲלָתָם וּמְבֹרָכִים עֲלֵיהֶם כְּהֵכִל שֶׁהֵם מְבֻשָּׁלִים.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah